

ODLOMKI IZ NOMINIRANIH BESEDIL za nagrado Zofke Kveder 2026

Maruša Freya Voglar:
Fižol cveti pozimi

LOVEC

Kam pa greš pol, sine?

BORIS

Amm, no, do Dolge njive.

LOVEC

Mal na izlet, a? Sem mislu, da mladina ne hod več v hribe.

BORIS

(se prisiljeno smehlja) Ja, hodmo, ja ...

LOVEC

V napačno smer greš.

BORIS

Kaj?

LOVEC

Mišek, tu je do svilne poti. Še nevarn je uhka. Maš zemljevid?

BORIS

V redu bom, hvala gospod –

LOVEC

Prmejduš, mali, po takem terenu pa brez zemljevida. Ni čudn, da tavaš ko slep pšanc. Pa tut tele supergice, še dobr das me najdu. Skor bi zakorakal v njihovo past! Tukej se motajo taki nevarni descí ... pa nej bo to med nama ... gor na vrh švercajo čez mejo.

BORIS

Kaj res? *(Spet s pogledom išče Izaka.)* Bom pa šel –

LOVEC

Takile mulčki so kot ti! Zabriti prešvicanci v teh modernih supergah.

BORIS

Res? Kakšno naključje! *(Poskuša pridobiti Izakovo pomoč.)*

LOVEC

Že vidm, da maš srček v hlačah. Nč hudga, fini pobje so, ne pravm, vedno tihi, spoštljivi, vsak mi vošč dober dan. Kar se tiče posla, mi je figo mar. Žvet je treba, tko pač je.

BORIS

Mate prav –

LOVEC

Vsak pač nekej rab, da mal odmisli zadeve ... Kdo sva midva, da bi obsojala? Jaz mam svoj šnopček in gobce.

BORIS

Lepo ste povedal, gospod. Uf, kolk je že ura, ne bom vas več motu –

LOVEC

Kakšne kvasaš, vedno sem vesel obiskov! Dokler mi ne mečeš smeti, ne motš. Če ne bi te že zdavnej ustrelu. Ampak res ne hod dalje sem sinko, dans so šli žandarji mem.

BORIS

Murja?! Tolk visok?

LOVEC

Vse jih hočjo postrelat kt Žide v lagerju. Zato bom js njih! Pofukani prašiči so mi tacal po rožah, mi grozil s prekrškom, me žical za osebne podatke. Zadnjič! Zadnjič, ti povem. Neusmiljeni tirani, človeku bi davke še za srat natlačli, če bi lah, na človekove droge pa se itak že skos spravljajo! Ustranci! BANDA HUDIČEVA!

BORIS

U matr, vi pa ga biksate, gospod.

LOVEC

Mislš, da se zabavam? Je slučajno kej smešnga v sistematični opresiji? V obstrukciji PROSTEGA TRGA? Samo nej probajo pa fašejo pravo gorsko ikebano in še solato krogel v drobovje! Na križ jih bom zabil kt oni mejhne otroke v Kosovu!

BORIS

O, fak. *(Borisu se od panike zaleti, zato zakašlja in pljune na tla.)*

LOVEC

KAJ, BOGA, PA TI DELAŠ? MI BOŠ NA TLA PLUVAL?! NA MATI ZEMLJO?! A TI NEJ JS NA TVOJO MAMCO PLUVAM, DIREKT V OKO??? *(Nastavi puško.)*

BORIS

(dvigne roke v zrak) Ne, gospod! Žal mi je, gospod! Samo ... slina se mi je nabrala, žal mi je!

LOVEC

Poglej se. Zabrit mestni prdec, pobruhan razvajenec, popolnoma brez manir! Si mogoče prašič pod krinko???

BORIS

Nisem!!!

LOVEC

Lažeš, prasec! Dol, na kolena! In polži, kar si storil, kifeljč plesnivi!

(Boris poklekne pred svoj pljunek.)

Sama sreča, da maš nekež zemlje in iglic za okus! Liž! Pol se boš še OPRAVIČU! A TI JE JASN?!

(Lovec mu pritisne cev puške ob teme in ga tako pritisne nižje k tlom. Boris je le nekaj sekund od prestrašenega hlipanja. Nakar izza drevesa skoči Izak. Sprva zmrzne brez besed, nekaj časa se gledajo.)

IZAK

Jampadidumpadidimpatidej, šicen folk ist nie okej!

LOVEC

(spusti puško) Za vraga?

IZAK

Wir sind geist!!! OSTERHUNGARISCHE SOLDATEN!!!! UUUUUUUUUUUUUUUUUUUU!

(V tem času se Boris hitro izmuzne Lovcu in ponovi za Izakom.)

BORIS

Es ist only FANTAZIIIIII!!!!!!

IZAK

Du hast nieeeeeee uns seheeeeeeeen ...

BORIS

Izak, LAUFFFF!!!!

IZAK
GRUß GOTT!!!!!!!!!!!!!!

LOVEC
(spet nameri puško) No dej, Izak, lauf.

Samo Podkrajšek:

Pasja procesija

Drama v osmih scenah, z enim dodatkom.

Matilda: Caramba, kakšne nevšečnosti! Ko vsaj ne bi zapustila bivšega moža. Nesramno je obogatel s patentom detergenta v prahu. Ko je prišlo do čiščenja prevlek, je bil pravi strokovnjak.

Anamarija: (*Albertu, neprijetno iznenadeno.*) O, gospod Albert, iz katere luknje ste se pa vi priplazili? Kakšno prijetno presenečenje! Matilda, saj se spomniš gospoda Alberta Kovačiča, ki vedno uleti na *rendez vous* najmanj pol ure pred dogovorjenim časom, in vselej ravno takrat, ko je njegova prisotnost najmanj pričakovana ali zaželena?

Albert: Kakor je vedno rada rekla pokojna žena: Zamujanje krade čas.

Matilda: Kako modra ženska je to bila! O njej sem vedno razmišljala kot o vrelcu modrosti.

Albert: Vselej je tudi rada poudarila, da potrka priložnost na vrata samo enkrat. To šalo je rada ponovila ob vsaki priložnosti³.

Matilda: Kako duhovita ženska je to bila! O njej sem vselej razmišljala kot o tolmunu besedne komike.

Anamarija: Kako torej, gospod Albert? Ste že sestavili točko za jutrišnjo proslavo? Z generalko pričnemo (kot to dobro veste, saj sva se ravno včeraj celo dopoldne po telefonu pričkala glede tega) šele čez kakšno uro, tako da imate še mnogo časa, da pripravite svoj

nastop.

Albert: (*z velikim gravitas*) Glede na to, da praznujemo slovenski kulturni praznik 8. februarja, to je na dan smrti našega največjega slovenskega pesnika, *Franceta Prešerna*, in da imenujemo dan po njem *Prešernov dan*, proslavo pa *Prešernova* proslava, sem rajtal, da bi lahko jutri zarecitiral kaj *Prešernovega*. Recimo njegovo slavno *Človeka nikar*, ali pa *Od višine se zvrtil*. Kaj menita?

Matilda: Lahko bi poskusili z *Zdravljico*? Kdo ve, zakaj, toda ob *Zdravljici* se v meni vselej prebudijo patriotska čustva. Še sama bi najraje poprijela za kakšno puško, se zavlekla v goščavo in od tam nasula smodnika in svinca pod kožo kakega zadrtega domobranca. Kako že gre sedma kitica? *Od nekdanj lepe so Ljubljankanke slovele ...*

Anamarija: Nikar mu ne predlagaj *Zdravljice*. Spomni se samo, kakšna polomija se je primerila lani, ko je dobrega Alberta nekoliko zaneslo pri interpretaciji in ga je tisti odurni lokalni operni kritik – kako mu je že ime? Tomaž Fukač? – zaradi burne gestikulacije in ognjevitve, patetične retorike obtožil, da je prikrit fašist.

Albert: (*infernalno*) Tisti izmeček naj le pazi, da mi ne pride živ v roke! Zdrobil ga bom v pesti kot mušico. Nihče ne bo javno ozmerjal Alberta z nacistom in ostal živ, še najmanj pa tisto kladasto komunistično teslo, ki piše za Slovenske novice. Že ko sem ga prvič zagledal, sem do njega začutil prezir. O sebi gotovo misli, da je neizmerno inteligenčen in neustavljivo privlačen, v resnici pa se je izrodil v popolno nasprotje teh zaželenih kvalit.

Anamarija: Če se znova prikaže, bomo Fukača prosili, naj bo letos bolj prizanesljiv s svojimi komentarji. Namesto branja *Zdravljice* pa bomo samo predvajali posnetek instrumentalne izvedbe slovenske himne, pa je. Lahko pa za udarnejši učinek posnetek predvajamo celo večkrat, po enkrat za vsako kitico *Zdravljice*.

Albert: To se bodo namučili ljudje, ko bodo morali nenehno sedati in vstajati in se mnogokrat vzdržati ploskanja. Jaz zelo rad s sovražnimi pogledi opominjam ljudi, da je ploskati po *Zdravljici* nespodobno, moralno zavržno dejanje. Svoje poslanstvo opravljam smrtno resno, saj bi sicer drhal ploskala in sedala, kakor bi se ji zazdelo. Nobenega spoštovanja do kulture in tradicije nimajo. Saj zato pa so nam državo ugrabili levaki in komunajzerji, in z leti bo šlo samo še na slabše. Bosta že videli!

Matilda: Hi hi, Ančka, se spomniš tiste krasne ekskurzije v Kranj, ko sva bili še gimnazijki? Ko smo obiskali najprej Vrbo, nato pa še Prešernovo hišo in pokopališče v Kranju?

Anamarija: (*zmedeno*) Kje si se pa tega spomnila? Zdi se, kot da so od takrat minila cela življenja.

Matilda: Takrat si prinesla od doma celo steklenico žganja, ki sva jo nato ob sedmih zjutraj cuzali po poti na avtobusu.

Anamarija: Seveda, kako imenitno je krožila flaša! Že ob osmih je ni bilo več in sva potem med postankom na bencinski od nekega gusarskega tovarnjakarja skrivaj odkupili še nekaj steklenic vodke!

Matilda: In potem nama je bilo obema še ves dan slabo, zvečer pa sva šli družno na izčrpavanje želodca. Ti si bruhala že na prag Prešernove rojstne hiše, jaz pa šele v Kranju, pa ravno na britofu. Se spomniš, kaj je na to rekel naš vodič?

Anamarija: Pravkar ste pobruhali Franceta Prešerna! Ha, ha, ha, kakšni prima časi so bili tisto!

—

Iva Š. Slosar:

Prvič so demokracijo izumili na agori, drugič pa v gasilskem domu

PREDIGRA

26. december 2025, v gasilskem domu

Prireditev ob Dnevu samostojnosti in enotnosti

1. točka

Dramski skeč: Razvoj demokracije v antični Grčiji

(Na malo dvignjenem improviziranem odru v gasilskem domu so lonci, stol in sem ter tja kakšna kartonasta koza. Otroci so zaviti v bele rjuhe in nosijo umetne brade - nekateri preko brade, drugi preko glave, tretji imajo brado narisano. Tečejo po odru, kričijo, mahajo z rokami in se lovijo.)

GRK 1

To je moja koza! Ti si kozji kradljivec!

GRK 2

Ni res! Mislil sem, da je koza javna!

GRK 3

Ma kaj ni danes praznik? Zakaj se sploh kregaste in razpravljaste?

(DEKLE, ki je lansko leto najbolje v razredu deklamiralo Soči stopi na stol. Ima zavidljivo dolgo brado.)

DEKLE

(Z dvignjenimi rokami)

Ljudstvo! Prisluhnite mi!

(Ostali otroci utihnejo in pogledajo dekle.)

Poglejte, kaj smo naredili. Naš trg je sedaj umazan in razmetan. Vsi se kregamo, nihče več ne sodeluje. To ni več naša antična Grčija o kateri se učijo v šoli. To ni več država, ampak tržnica!

Hmmmmm.

Hmmmmm.

STARI GRKI

(Se praskajo po bradi in glavi.)

(Razmišljajo kot pravi Grki.)

DEKLE

Prisluhnimo drug drugemu in začnimo probleme reševati z glavo, ne pa s palico ... Ali pištolo ... Ali ognjem ... Ali kakšnim drugim kemičnim in ne-kemičnim orožjem!

STARI GRKI

Jaaaaaaa!

DEKLE

(Enemu od Grkov.)

Martinos vrni kozo Jakobosu.

(Otrok preda kartonasto kozo drugemu Grku.)

Žigos in Markos, pobotajta se. Podajta si roké.

ŽIGOS

Ampak rekel mi je, da moj feta sir smrdi!

DEKLE

To samo pomeni, da imaš dober feta sir. V resnici te je pohvalil.

(Žigos in Markos se objameta.)

In ti Lukos – vrni nam, kar si nam ukradel.

(Grkom vrača stvari, ki mu jih je učiteljica pred skečem zatlačila v žepe.)

Imam idejo! Namesto preprirov lahko uvedemo nekaj novega! Prostor, kjer se srečamo vsak teden, da se pogovorimo in se skupaj odločamo.

STARI GRKI

Jaaaaaaa!

DEKLE

Ta prostor bomo imenovali agora!

(Grki se primejo za roke in začnejo plesati v krogu. Brade letijo naokoli. Na sredjo odra v gasilskem domu postavijo kartonast napis »AGORA«.

Eden od Grkov steče dol z odra. In do roba odra, ker se na oder lahko pride samo po stopnicah, pripelje DEKLICO na invalidskem vozičku. Ostali Grki utihnejo in gledajo dol z odra - deklico.)

DEKLICA

In tako so Grki izumili agoro. Agora je javni prostor, kjer se ljudstvo skupaj pogovarja,

razpravlja in odloča. V antični Grčiji so se tam rodile ideje, ki jih danes imenujemo demokracija.

V antični Grčiji so bili demokracija samo odrasli moški s pravim imenom in denarjem. V Sloveniji pa smo v demokracijo vključeni vsi! Celo takšne osebe kot sem jaz – ženske. Zato sem vesela, da so moji nonoti in none izbrale Slovenijo.

2. točka

Nastop tamburaškega orkestra
